

Відстояти нашу ідентичність

Концерт хору в Клівленді

Сучасні політичні події в Східній Європі подають безліч новин про невідрадне становище України і українського народу спричинене російською агресією, – це і анексія Криму, і гібридна війна в східних областях України та і ряд інших підступних знущань. Ці події, які б сумні і трагічні вони не були, звернули увагу світу на Україну, на український народ. У результаті цього преса подає об'єктивну історичноправдиву інформацію про Україну – з української перспективи, а не на підставі російської пропаганди. Інформація підкреслює окремішність української нації – із власною мовою, культурою та історією. Сьогодні українці не мусять постійно представляти себе пояснюючи, що це за нація. Сподіваємось, що нарешті зникне образливе поняття, вкорінене в менталітет пересічного американця російською пропагандою, коли кажемо: “Я – українець”, а вам відповідають: “О, то ви росіянин”.

Але в очах світу Україна як нація, як держава, десятиліттями була забута або вважалась неіснуючою. Це було спричинене довголітнім поневоленням чужими державами. А в їхньому інтересі було не допустити Україну вийти на волю і бути визнаною нацією. Політичні заворушення, такі як перша світова війна, революції, уможливили підкореним народам повстати та ствердити своє існування, але вони змушені були представити себе світові і довести своє існування, щоб бути визнаними, прийнятими і стати в ряди незалежних націй

Одне із найбільш вагомих і оригінальних намагань подачі відомостей про Україну світові і підтвердження її існування відбулося в 1919-1922 роках. Уряд коротко існуючої української незалежної держави, з ініціативи президента Симона Петлюри, рішив зорганізувати Український Національний Хор (Українська Народна Капеля) під диригентурою Олександра Кошиця. Завдання хору було провести концертне турне по всій Європі і на американському континенті, поширюючи українське ім'я, українську ідентичність, українську культуру і, особливо, українську пісню та українське хорове мистецтво. Петлюра був переконаний, що дорогою “культурної

дипломатії” Україна здобуде міжнародне визнання і українська ідентичність стане відомою. Концертне турне було одним із найбільш триумфальних досягнень не тільки хору, але й української справи.

Рецензенти кожного концерту, кожної країни, кожного міста, у небувалому захопленні, величали майстерність співу, красу української пісні. Ось кілька цитат із рецензій того часу:

“У великому концертному залі позавчора мали ми можливість милуватись безперечним скарбом у всій його красі блиску, який має український народ у піснях”

“Минулого вечора в “Карнегі Гол” відбулось палке прийняття Українського Національного хору... Вчора ввечері п. Кошиць представив свій хор Америці і це представлення було тріумфом. На долю п. Кошиця припало показати, які чуда можуть бути витягнуті з людського горла і серця... Слухати їх – це радість”.

“Висота, на якій стоїть хор, величезна!... в чистоті подачі тону, музичній чіткості, поліфонії, та динамічному музичному акцентуванні Український Хор є неперевершеним”.

“Концерт Українського Хору був справжньою подією... цей концерт перевищує в хоровому мистецтві все, що досі було нам знане”

“Несила передати словами пережите. Ніхто не зрозуміє тієї чистоти наслонди від цих народних пісень, поки не почує їх у виконанні екстраординарного вокального оркестру українців”.

На концерті в Карнегі Гол у Нью Йорку, хор вперше в Америці заспівав колядку – Щедрик, яка згодом стала відомою в Америці, як “Керол оф де Белс”. Ця щедрівка зробила небувале враження на слухачів, а особливо на присутніх там композиторів. З часом ця щедрівка, уже зі зміненими словами і назвою, стала найбільш популярною колядкою

різдвяних та новорічних свят в Америці.

Кожний виступ хору приносив чисельні суперлативні рецензії та похвали. Завдяки українському національному хорові Україна була визнана, а українською культурою захоплювалися.

Коли війни і революції закінчилися, могутні політичні держави засіли підписувати мирні договори. У цих мирних договорах Україні не пощастило. Україна не була визнана як незалежна нація, а українські землі і народ були поділені та піддані диктаторським чужим владам. Ще раз українська ідентичність була придушена, а тріумфальне досягнення національного хору було майже забуте.

Минулого тижня наш музей і бібліотеку відвідала стипендіатка Фулбрайта з проханням працювати з нашими архівами, в яких зберігаються дані про працю Олександра Кошиця в Америці. Цей гість – Тіна Пересунько вже зробила солідні дослідження про Кошиця та про національний хор і є авторкою праці під назвою Культурна дипломатія Симона Петлюри: місія капели Олександра Кошиця.

Ця книга на підставі багатющого архівного матеріалу, у деталях подає повний перебіг концертного турне хору по Європі і американському континенту. Книга читається, як розповідь про одну з найбільш захоплюючих мандрівок, – мандрівок людей, відданих ідеї з місією. Тільки в Європі з 1919 по 1922 роки хор дав 208 концертів (згідно з статистичними даними авторки). Далі були 138 концертів в Америці і т. д. Організація такого масштабного заходу для 80 членів хору вимагала великої відваги та зусилля. Подбати про саму транспортацію, житло, харчування, боротися з постійними фінансовими проблемами – все вимагало неабиякої енергії та завзятості. Незважаючи на всі приголомшуючі перепиті та перешкоди, хор зумів дати концерти і виконати свій репертуар якнайкраще.

Український національний хор виконав свою дипломатичну місію. Світ про це забув, але й самі українці мало про це знають і не вміють належно оцінити.

Любов Волинець

Національний хор Кошиця